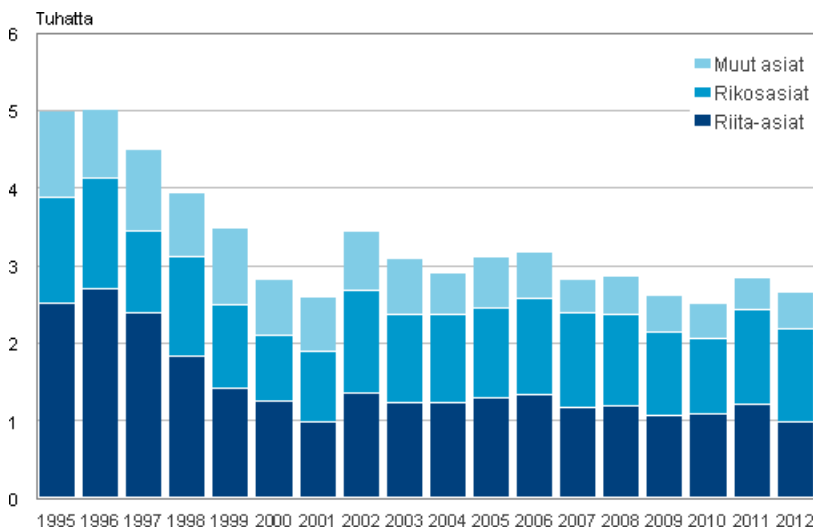

Korkeimman oikeuden ratkaisut 2012

Korkeimmassa oikeudessa ratkaistiin 2 651 asiaa vuonna 2012

Korkein oikeus ratkaisi vuonna 2012 kaikkiaan 2 651 asiaa, mikä on 182 asiaa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Suurin osa, 2 156, oli valituslupa-asioita. Asiaratkaisuja annettiin 148. Valitusasioita, joissa korkein oikeus toimi toisena oikeusasteena, ratkaistiin 53. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen julkaisemista luvuista.

Korkeimman oikeuden ratkaisemat asiat 1995–2012

Ratkaistuista asioista oli rikosasioita 45 prosenttia ja riita-asioita 37 prosenttia. Rikosasioista suurimpia asiaryhmiä olivat omaisuusrikokset, henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset sekä muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset, johon kirjautuvat mm. virkarikokset, julkisyhteisöjen työntekijöiden rikokset sekä huumausainerikokset. Riita-asioissa suurimpia asiaryhmiä olivat palvelussopimuksia, toimeksiantoja ja työntulossopimuksia koskevat asiat sekä maa-oikeusasiat.

Keskimääräinen käsittelyaika kaikissa korkeimman oikeuden ratkaisemissa asioissa pysyi edellisen vuoden tasolla, 6,3 kuukaudessa. Rikosasioiden käsittelyyn kului keskimäärin 5,5 kuukautta, riita-asioiden käsittelyyn keskimäärin 6,0 kuukautta ja muiden asioiden käsittelyyn keskimäärin 9,0 kuukautta.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Korkeimman oikeuden ratkaisemat asiat asian laadun ja käsittelyajan mukaan 2012	3
Liitetaulukko 2. Korkeimman oikeuden ratkaisemat asiat 1995–2012.....	4
Laatuseloste: Korkeimman oikeuden ratkaisut.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Korkeimman oikeuden ratkaisemat asiat asian laadun ja käsittelyajan mukaan 2012

Asioiden laatu	Asioita yhteensä	Käsittelyaika kuukausina								Valituslupaa ei myönnetty
		Alle 3	3-5	6-8	9-11	12-17	18-24	24-	Keskimäärin	
Kaikkiaan	2 651	643	1 017	529	193	154	73	42	6,3	2 168
A. Riita-asiat	979	192	451	210	53	42	20	11	6,0	885
1. Perheoikeus	32	8	14	7	-	-	3	-	6,0	30
3. Perintö- ja testamenttioikeus	25	3	13	3	-	5	-	1	8,2	20
4. Kiinteä omaisuus	30	1	9	16	1	1	2	-	7,5	27
5. Huoneenvuokra-asiat	24	7	11	2	3	1	-	-	5,3	22
6. Irtain omaisuus	35	1	17	13	1	3	-	-	6,5	31
7. Aineeton oikeus	16	7	5	3	1	-	-	-	4,5	16
8. Velka- tai saamissuhde	56	15	16	18	5	1	1	-	5,7	52
9. Palvelussopimus, toimeksianto, työntulossopimus	142	19	58	47	6	6	5	1	6,7	128
10. Merioikeus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Vakuutus sopimus	14	-	8	5	1	-	-	-	6,1	14
12. Vakuutuksenantajan takautumisoikeus	4	-	2	2	-	-	-	-	6,5	4
13. Sopimussuhteen ulkopuolinen korvausvastuu	91	17	43	25	3	2	1	-	5,5	89
14. Yhteisö ja säätiö	37	7	16	7	3	1	1	2	7,5	33
16. Konkurssi	16	2	2	5	4	-	1	2	11,0	13
18. Turvaamistoimet, hädät, virka-avut	10	1	6	2	1	-	-	-	5,4	10
19. Muu riita-asia	322	88	153	49	16	11	4	1	5,1	290
20. Maa-oikeusasiat	125	16	78	6	8	11	2	4	6,6	106
21. Rekisteröity parisuhde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B. Vakuutus-oikeusasiat	233	20	126	44	22	9	6	6	7,0	209
C. Hakemusasiat	247	41	34	33	35	70	19	15	10,8	-
D. Rikos-asiat	1 192	390	406	242	83	33	28	10	5,5	1 074
1. Omaisuusrikokset	317	88	107	71	33	8	7	3	5,9	295
2. Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset	273	88	104	51	21	5	4	-	5,0	258
3. Seksuaalirikokset	80	37	23	17	1	-	1	1	4,4	78
4. Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	58	14	28	12	2	1	1	-	5,1	56
5. Liikenne rikokset	79	40	19	17	3	-	-	-	3,9	75
6. Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset	254	60	82	63	17	15	12	5	6,9	208
7. Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset	18	2	9	2	1	2	2	-	8,0	16
8. Muut asiat	113	61	34	9	5	2	1	1	3,8	88

Liitetaulukko 2. Korkeimman oikeuden ratkaisemat asiat 1995–2012

Vuosi	Asiat yhteensä	Riita-asiat	Rikosasiat	Muut asiat
1995	5 002	2 518	1 349	1 135
1996	5 011	2 686	1 443	882
1997	4 493	2 376	1 056	1 061
1998	3 940	1 834	1 272	834
1999	3 483	1 415	1 080	988
2000	2 817	1 254	845	718
2001	2 583	967	913	703
2002	3 434	1 352	1 317	765
2003	3 081	1 227	1 129	725
2004	2 909	1 232	1 137	540
2005	3 107	1 296	1 159	652
2006	3 182	1 331	1 237	614
2007	2 821	1 157	1 224	440
2008	2 857	1 178	1 178	501
2009	2 608	1 068	1 063	477
2010	2 499	1 072	972	455
2011	2 833	1 203	1 228	402
2012	2 651	979	1 192	480

Laatuseloste: Korkeimman oikeuden ratkaisut

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilastokeskuksen tuottamassa Korkeimman oikeuden ratkaisut -tilastossa kuvataan pääasiassa siviili- ja rikosasioita ratkaisun ja asian laadun mukaan sekä ratkaisuun kulunutta aikaa.

Korkein oikeus käyttää ylintä tuomiovaltaa riita- ja rikosasioissa ja valvoo lainkäyttöä omalla toimialallaan ([Laki korkeimmasta oikeudesta 26.8.2005/665](#)). Korkeimman oikeuden tärkein tehtävä on ennakkoratkaisujen antaminen oikeusjärjestyksen kannalta tärkeistä kysymyksistä ja muun lainkäytön ohjaamiseksi. Mikäli asia on sellainen, että lait ja asetukset eivät anna selvää vastausta oikeuskysymykseen tai ne ovat tulkinnanvaraisia, korkein oikeus voi antaa asiassa ennakkoratkaisun.

Ylin oikeusaste lähes kaikissa oikeusriidoissa on hovioikeus. Korkein oikeus ottaa käsiteltäväkseen vain ne asiat, joissa se myöntää valitusluvan. Korkein oikeus voi myöntää valitusluvan ainoastaan, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman oikeuden ratkaistavaksi taikka jos asiassa on tapahtunut sellainen oikeudenkäynti- tai muu virhe, jonka perusteella ratkaisu olisi purettava tai poistettava, tahi jos valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy. Valituslupa voidaan myöntää myös osittain. (OK 30:3§.) Hovioikeuden ensimmäisenä oikeusasteena ratkaisemaan asiaan haetaan muutosta valituslupaa pyytämättä (OK 30:2§ 2 mom).

Korkeimpaan oikeuteen voidaan valittaa hovioikeuksien, maa-oikeuksien (lakk. 1.3.2001), eräistä vakuutus-oikeuden ja markkinaoikeuden päätöksistä sekä niistä käräjäoikeuden ratkaisuista, jotka käräjäoikeus on tehnyt toimiessaan maa-oikeutena, mikäli korkein oikeus myöntää valitusluvan.

Vuoden 2011 alusta tuli voimaan uusi menettely, **ennakkopäätösvalitus** (OK 30 a luku), jossa asianosaiset voivat hakea muutosta käräjäoikeuden ratkaisuun suoraan korkeimmalta oikeudelta, jos korkein oikeus myöntää valitusluvan. Menettely edellyttää osapuolten suostumuksen. Sitä voidaan käyttää sekä riita-, rikos- että hakemusasioissa. Korkein oikeus voi myöntää luvan ennakkopäätösvalitukseen vain, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman oikeuden ratkaistavaksi. Jos valituslupaa ei myönnetä, käräjäoikeuden ratkaisu jää pysyväksi.

Määräaika valituksen tekemiseen hovioikeuden ensimmäisenä asteena antamaan ratkaisuun on 30 päivää. Haettaessa muutosta hovioikeuden toisena oikeusasteena käsittelemään asiaan on määräaika valitusluvan pyytämiseen ja valituksen tekemiseen 60 päivää siitä päivästä, jona hovioikeuden ratkaisu annettiin tai jos haetaan muutosta erityistuomioistuimien ratkaisuun on määräaika samoin 60 päivää. Jos korkein oikeus ei myönnä asiassa valituslupaa, käsittely päättyy siihen ja hovioikeuden tuomio jää pysyväksi. Mikäli valituslupa myönnetään, pääasian käsittely jatkuu. Esittelijä valmistelee asian ja korkein oikeus ratkaisee asian esittelystä. Yleensä korkein oikeus ratkaisee asiat kirjallisen aineiston perusteella, mutta joissakin tapauksissa voidaan toimittaa myös suullisia käsittelyjä.

Vuoden 2006 alussa tuli voimaan ylimääräistä muutoksenhakua koskeva lainmuutos, jolla toimivaltaa siirrettiin eräiden asioiden osalta alemmille oikeuksille.

Korkeimmassa oikeudessa riita-asioihin sisältyvät käräjäoikeuksissa riita- ja hakemusasioina tilastoidut asiat.

Asialuokituksena riita-asioissa käytetään korkeimman oikeuden asianhallintajärjestelmässä [Siviiliasian nimikkeistön](#) mukaista asiakoodia ja rikosasioissa [kolminumeroista rikoskoodia](#). Nimikkeistöstä valitaan yksi asiaa kuvaava asianimikekoodi. Mikäli juttu sisältää useita vaatimuksia, merkitään keskeisimmän asian asianimikekoodi.

Tilastoyksikkönä korkeimman oikeuden ratkaisut -tilastossa on asia. Asian käsittelyyn korkeimmassa oikeudessa kulunut aika lasketaan asian saapumispäivästä asian ratkaisupäivään. Asioihin sisältyvät vain ratkaisut ja valitusluparatkaisut. Väli- ja väliratkaisut on poistettu aineistosta.

Tilaston aihealueella ei ole käytössä kansainvälisiä standardeja.

Tilasto perustuu korkeimman oikeuden asianhallintajärjestelmästä saatuihin tietoihin. Järjestelmästä saadut tiedot soveltuvat hyvin ja kattavasti korkeimman oikeuden ratkaisuja kuvaavan tilaston laadintaan.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja ([Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48](#)). Näihin kuuluvat myös oikeustilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolotilastot oikeudellisia oloja kuvaavien tilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1497-12).

Tietoja käytetään korkeimman oikeuden toimintaa kuvaavien tilastojen laadintaan. Tilasto on osa tuomioistuinten toimintaa ja oikeusoloja kuvaavia tilastoja Suomessa. Pääasiallisia käyttäjiä ovat oikeushallinto, media, tutkijat ja lakimiehet.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisuaineistoon. Perusjoukkona tässä tilastossa on tilastovuonna ratkaistut asiat. Aineistossa on asioita kuvaavia muuttujatietoja, kuten ratkaisun laatuun ja käsittelyaikaan liittyviä tietoja. Aineistossa ei ole tietoa viranomaisista, joiden ratkaisuun haetaan muutosta.

Tilaston perusaineisto on saatu oikeushallinnon (nykyisin Oikeusrekisterikeskuksen) ylläpitämästä korkeimman oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki korkeimman oikeuden vuoden aikana lopullisesti ratkaisemat rikos-, siviili- ja muut asiat. Välipäätökset ja korkeimman oikeuden antamat lausunnot eivät sisälly tilastoon. Tilaston perusaineiston laatua voidaan pitää hyvänä.

Aineistolle tehdään tilastokeskuksessa tarkastus- ja loogisuusajoja ja tarvittaessa tiedonantajalle lisäkyselyjä. Aineistoa aina myös verrataan aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin. Mahdolliset havaitut virheet ja puutteet korjataan lopulliseen tilastoaineistoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto tuotetaan vuosittain. Tilastovuotena on kalenterivuosi. Tilaston perusaineisto poimitaan tilastovuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Tulokset valmistuvat tilastovuotta seuraavan syksyn aikana. Julkaistut tiedot ovat lopullisia. Tilastokeskuksen julkistamiskalenterin verkko-osoite: <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja korkeimman oikeuden ratkaisemista asioista on saatavissa tilastokeskuksen verkkosivuilta, maksuttomasta PX-Web StatFin -tietokantapalvelusta, osoitteessa http://193.166.171.75/database/StatFin/oik/koikr/koikr_fi.asp sekä [tilaston kotisivulta](#). Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan tilastokeskuksen oikeustilastoista.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastossa käytetään vuoden lopussa voimassa olevaa asialuokitusta.

Korkeimman oikeuden asema ylimpänä tuomioistuimena muuttui olennaisesti vuoden 1980 alussa, kun valituslupajärjestelmä toteutettiin. Aikaisempi kolmen oikeusasteen muutoksenhakujärjestelmä muuttui kaksiasteiseksi, kun alemman tuomioistuimen ratkaisusta on oikeus valittaa vain yhteen oikeusasteeseen. Ylin oikeusaste lähes kaikissa oikeusriidoissa on hovioikeus.

Alkoholirikoksia koskeva rikoslain 50a luku ja alkoholilain muutos tulivat voimaan 1.11.2009. Uusina rikosnimikkeinä otettiin käyttöön alkoholirikos, törkeä alkoholirikos, lievä alkoholirikos (rikoslakirikoksia) ja alkoholirikkomus (Alkoholilaki). Muutoksen takia rikosnimikkeistöä uudistettiin niin, että ryhmä

G Alkoholirikokset poistettiin ja edellä mainitut rikoslakirikokset siirrettiin ryhmään F Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset. Alkoholirikkomus on ryhmässä H Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset.

Käytössä oleva rikosten ryhmittely:

A Omaisuusrikokset

B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

C Seksuaalirikokset

D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan

E Liikennerikokset

F Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset

H Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset

I Muut asiat

Rikosryhmittelyä käytetään korkeimman oikeuden tilastoaineiston PX-Web StatFin -taulukoinnissa.

Vuoden 2011 aineistoon on lisätty uutena tietona, mikäli asiassa on käytetty ennakkopäätösvalitusta tai asialle oli haettu hovioikeudesta jatkokäsittelylupa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastossa ovat kaikki korkeimman oikeuden lopulliset ratkaisut siviili- ja rikosasioissa. Vastaavanlaajuisia tilastoja ei julkaista muualla.

Tilastossa käytetyt nimikkeistöt löytyvät [tilastokeskuksen luokituspalvelusta](#) suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Lisätietoja

Heli Hiltunen 09 1734 3314

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

oikeus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Oikeustilastot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-1972 (pdf)*